



Кухарев Олександр Євгенович,
кандидат юридичних наук, доцент,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, Україна, м. Харків
e-mail: kukharyev@gmail.com
ORCID 0000-0003-2086-9179

doi: 10.21564/2414–990x.134.73047
УДК 347.421

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ СПАДКОВОГО ДОГОВОРУ ПІСЛЯ СМЕРТІ ВІДЧУЖУВАЧА

У статті розглянуто особливості виконання спадкового договору після смерті відчужувача. Охарактеризовано способи призначення особи, яка здійснює контроль за виконанням спадкового договору. Піддається критиці позиція про можливість призначення такого суб'єкта у договорі доручення. Обґрунтовано висновок про поширення на повноваження виконавця заповіту обов'язку з контролю за виконанням спадкового договору. Сформульовано положення про обмежену дію такого способу забезпечення виконання спадкового договору, як призначення спеціальної особи з метою контролю за виконанням набувачем своїх обов'язків після смерті відчужувача. Запропоновано визначати повноваження контролюючої особи безпосередньо у спадковому договорі, окремо надавши їй право вимагати розірвання спадкового договору у разі невиконання або неналежного виконання набувачем своїх обов'язків.

Ключові слова: спадковий договір; набувач; відчужувач; виконання спадкового договору; розірвання спадкового договору.

Кухарев А. Е., кандидат юридических наук, доцент, Харьковский национальный университет внутренних дел, Украина, г. Харьков.
e-mail: kukharyev@gmail.com ; ORCID 0000-0003-2086-9179

К вопросу об обеспечении исполнения наследственного договора после смерти отчуждателя

В статье рассмотрены особенности исполнения наследственного договора после смерти отчуждателя. Охарактеризованы способы назначения лица, осуществляющего контроль за исполнением наследственного договора. Подвергается критике позиция о возможности назначения такого субъекта в договоре поручения. Обоснован вывод о распространении на полномочия исполнителя завещания обязанности по контролю за исполнением наследственного договора. Сформулировано положение об ограниченном действии такого способа обеспечения исполнения наследственного договора, как назначение специального лица с целью контроля за исполнением

приобретателем своих обязанностей после смерти отчуждателя. Предложено определять полномочия контролирующего лица непосредственно в наследственном договоре, отдельно предоставив ему право требовать расторжения наследственного договора в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения приобретателем своих обязанностей.

Ключевые слова: наследственный договор; приобретатель; отчуждатель; исполнение наследственного договора; расторжение наследственного договора.

Вступ. Відповідно до ст. 1302 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) за спадковим договором одна сторона (набувач) зобов’язується виконувати розпорядження другої сторони (відчужувача) і в разі його смерті набуває право власності на майно відчужувача.

Однією з визначальних ознак спадкового договору є можливість покладення на набувача обов’язку виконувати розпорядження відчужувача після смерті останнього (ст. 1305 ЦК). В юридичній літературі ця ознака справедливо розглядається ще як свідчення нетиповості спадкового договору [1, с. 165].

У ст. 1307 ЦК встановлено спеціальні способи забезпечення виконання спадкового договору, а саме: 1) на майно, визначене у спадковому договорі, нотаріус, який посвідчив цей договір, накладає заборону відчуження; 2) заповіт, який відчужувач склав щодо майна, вказаного у спадковому договорі, є нікчемним; 3) відчужувач має право призначити особу, яка буде здійснювати контроль за виконанням спадкового договору після його смерті. Примітно, що наведені способи забезпечують виконання спадкового договору не лише з боку боржника (набувача), а й кредитора (відчужувача), що можна пояснити конструкцією досліджуваного договору. Йдеться про накладення заборони відчуження майна, що є предметом спадкового договору, щоб запобігти можливості відчужувача розпоряджатися таким майном за свого життя.

Аналіз літературних даних і постановка задачі дослідження. Найбільш спірним способом забезпечення виконання спадкового договору, передусім з точки зору практичної реалізації, є призначення спеціальної особи з метою контролю за виконанням договору після смерті відчужувача. Відповідні питання спеціально не досліджувалися в юридичній літературі. Учені приділяли увагу переважно загальній характеристиці спадкового договору, його правовій природі (В. В. Васильченко [2], А. С. Амеліна [3], Н. П. Шама [4], В. Чуйкова [5]), а також розірванню та визнанню недійсним спадкового договору (А. О. Акімова [6]). Відтак, залишаються невирішеними проблеми виконання набувачем своїх обов’язків за договором саме після смерті відчужувача, а також правовий статус особи, яка призначається для контролю за виконанням спадкового договору в цей період часу.

Метою цієї публікації є з’ясування особливостей виконання розпоряджень відчужувача за спадковим договором після його смерті.

Основний виклад. Привертає на себе увагу термінологія гл. 90 ЦК. Так, згідно зі ст. 1302 ЦК набувач зобов’язаний виконувати розпорядження відчужувача. Крім того, підставою для розірвання спадкового договору визначено неможливість виконання розпоряджень відчужувача (ч. 2 ст. 1308

ЦК). Утім, уже у ст. 1305 ЦК йдеться про зобов'язання набувача вчинити певні дії майнового або немайнового характеру. Видається, що у контексті досліджуваних правовідносин поняття «розпорядження» та «дії» слід розглядати як тотожні. Власне, змістом таких розпоряджень є активна поведінка набувача, що не може мати характер утримання від вчинення певних дій.

Як зазначалося вище, набувач у спадковому договорі може бути зобов'язаний вчинити певні дії після смерті відчужувача. Зазвичай у цьому разі на набувача покладаються обов'язки щодо проведення поховання відчужувача на певному цвинтарі або його кремація, організація та фінансування поминок, встановлення пам'ятника на могилі, облаштування місця поховання тощо. При цьому не виключається виконання набувачем розпоряджень на користь іншої особи – наприклад, разова сплата грошових коштів або проведення періодичних виплат родичу відчужувача. У такому разі спадковий договір конструюється за моделлю договору на користь третьої особи, відповідно до якої його виконання може вимагати як особа, яка уклала договір, так і третя особа, на користь якої передбачено виконання (ч. 2 ст. 636 ЦК). Враховуючи, що виконання спадкового договору після смерті відчужувача вимагатиме саме третя особа, яка матиме найбільший інтерес в цьому, видається недоцільним призначення контролюючого суб'єкта у спадковому договорі на користь третьої особи.

Зміст абз. 1 ч. 3 ст. 1307 ЦК дозволяє стверджувати про обмежену дію забезпечення виконання спадкового договору шляхом призначення спеціальної особи, оскільки вона контролюватиме вчинення набувачем визначених договором дій тільки після смерті відчужувача. Тобто здійснювати контроль за життям відчужувача така особа не може, адже відчужувач як кредитор має право самостійно вимагати виконання зобов'язання.

Закон не визначає повноважень контролюючої особи, що свідчить про відсутність належного механізму забезпечення виконання посмертних розпоряджень відчужувача. Наведене набуває особливої актуальності у зв'язку з тим, що відчужувача в цей період вже немає в живих, тож він об'єктивно позбавлений можливості змусити набувача виконати договір. Крім того, незрозумілим є і правовий статус особи, призначеної відчужувачем, адже вона не є стороною договору та третьою особою, на користь якої такий договір виконується. Тим не менш, зазначений суб'єкт є учасником договірних відносин за умови, що зобов'язання, породжуване спадковим договором, не припиняється смертю відчужувача.

Жодним чином не вирішує проблему забезпечення виконання спадкового договору після смерті відчужувача імперативне положення ст. 1308 ЦК, відповідно до якого звернутися до суду з позовом про розірвання спадкового договору можуть лише відчужувач та набувач. На неможливість розірвання спадкового договору на вимогу інших осіб, включаючи спадкоємців відчужувача, наголошується і в абз. 5 п. 28 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 р. № 7. Не викликає сумніву, що така позиція Верховного Суду України стосується й особи, яка має

контролювати виконання спадкового договору після смерті відчужувача. У зв'язку з цим спосіб, в який така буде здійснювати свої повноваження, залишається terra incognita. Наведене дозволило Ю. О. Заїці твердити про неможливість розірвання спадкового договору у разі покладення на набувача обов'язку виконання розпоряджень відчужувача лише після відкриття спадщини [7, с. 143].

Хоча в доктрині цивільного права неодноразово висловлювалася позиція про наділення особи, призначеної відчужувачем, правом звернутися до суду з вимогою про розірвання цього договору [8, с. 104; 9, с. 215; 10, с. 805-806].

Такий стан невизначеності дозволив окремим дослідникам шукати ключ до розуміння правового статусу зазначеного суб'єкта у договорі доручення. Зокрема, С. Я. Фурса та Є. І. Фурса вважають, що відчужувач може призначити особу, яка здійснюватиме контроль за виконанням спадкового договору після його смерті: у спадковому договорі, у заповіті шляхом поширення повноважень виконавця заповіту на забезпечення виконання спадкового договору, а також в окремому договорі доручення [11, с. 120]. Так саме допускає застосування конструкції договору доручення у наведених правовідносинах і В. В. Васильченко [12, с. 154].

На нашу думку, договір доручення не може опосередковувати відносин з виконання спадкового договору. Договір доручення є підставою виникнення договірної представництва, сутність якого полягає в тому, що одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії, результати яких створюють, змінюють, припиняють цивільні права та обов'язки довірителя (ст. 1000 ЦК). Діяльність особи, призначеної відчужувачем, виходить за межі надання юридичних послуг, вона охоплює переважно фактичні послуги, що виявляються у здійсненні контролю за виконанням набувачем своїх обов'язків за договором. Така особа діє не від імені відчужувача, якого на цей момент вже немає серед живих, а від власного імені. Крім того, відповідно до ст. 1008 ЦК договір доручення припиняється смертю довірителя або повіреного. Наведене свідчить про неможливість призначення особи, яка контролюватиме виконання спадкового договору, у договорі доручення.

Водночас, у разі призначення виконавця заповіту його повноваженнями охоплюється і контроль за виконанням спадкового договору. Повноваження виконавця заповіту встановлені ст. 1290 ЦК України та складають такі його обов'язки: 1) вжити заходів щодо охорони спадкового майна; 2) вжити заходів щодо повідомлення спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів про відкриття спадщини; 3) вимагати від боржників спадкодавця виконання ними своїх зобов'язань; 4) управляти спадщиною; 5) забезпечити одержання кожним із спадкоємців частки спадщини, яка визначена у заповіті; 6) забезпечити одержання частки у спадщині особами, які мають право на обов'язкову частку у спадщині.

Отже, діяльність виконавця заповіту стосується таких суб'єктів – спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів та боржників спадкодавця. Більш того, законом окремо виділяється обов'язок виконавця заповіту вимагати від

боржників спадкодавця виконання ними своїх зобов'язань. Безперечно, в даному разі йдеться про зобов'язання, в яких спадкодавець брав участь за життя і які не виконані на день його смерті (наприклад, укладення особою договору позики). Враховуючи односторонній характер спадкового договору, кредитором у відповідному зобов'язанні, породжуваному ним, виступає відчужувач, а боржником – набувач. Тому виконавець заповіту на підставі п. 3 ч. 1 ст. 1290 ЦК має можливість вимагати від набувача вчинення тих дій, які покладені на нього змістом спадкового договору. Таке повноваження може здійснюватися шляхом звернення до суду із позовом про виконання розпорядження відчужувача після відкриття спадщини.

Утім, розпорядження про призначення виконавця заповіту зустрічаються в нотаріальній практиці вкрай рідко, тож розглядати можливість поширення на цього суб'єкта повноважень з контролю за виконанням спадкового договору можна переважно в теоретичній площині.

Виконання набувачем своїх обов'язків після смерті відчужувача характеризується певними особливостями. Так, до відповідних правовідносин не підлягає застосуванню загальне правило щодо особистого прийняття кредитором виконання боржником покладених на нього обов'язків (ч. 1 ст. 527 ЦК). Крім того, виконання певних розпоряджень відчужувача після його смерті унеможливорює дострокове виконання набувачем свого обов'язку (ст. 531 ЦК), зокрема, до смерті відчужувача. Також не може бути застосовано правило ст. 545 ЦК, за змістом якого, прийнявши виконання зобов'язання, кредитор повинен на вимогу боржника видати йому розписку про одержання виконання частково або в повному обсязі. Відчужувач позбавлений можливості видати розписку в силу своєї смерті, а особа, яка контролює виконання спадкового договору, не є стороною у зобов'язанні, що аналогічно унеможливорює видання нею розписки.

Враховуючи, що ЦК прямо не визначає повноважень особи, яка має контролювати виконання спадкового договору, їх обсяг залежить від кола тих дій, що належить вчинити набувачу. Уявляється справедливим, що проблему відсутності закріплених в законі повноважень особи, призначеної відчужувачем, можливо вирішити шляхом застосування принципу свободи договору. Так, відповідно до ст. 627 ЦК сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог ЦК, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості. Звідси – з метою належного та ефективного контролю за виконанням набувачем своїх обов'язків після відкриття спадщини доцільно детально прописувати повноваження контролюючої особи безпосередньо у тексті договору. У протилежному випадку норма ЦК щодо призначення відчужувачем спеціального суб'єкта буде мати декларативний характер і виконання відповідних розпоряджень не забезпечуватиметься взагалі. Крім того, необхідно прямо визначити право такої особи на звернення до суду з вимогою про розірвання спадкового договору у разі невиконання або неналежного виконання набувачем своїх обов'язків. Наслідком розірвання спадкового договору після смерті відчужувача буде

припинення права власності на майно, що є предметом договору, у набувача, та включення зазначеного майна до складу спадщини, що відкрилася після смерті відчужувача. Тим більше, що останнім часом позиція Верховного Суду України щодо оспорювання правочинів дещо змінилася. Можна навести з цього приводу позицію вищої судової інстанції, висловлену в постанові від 25.05.2016 р. у справі № 6-605цс16. Зокрема, правом оспорювати правочин і вимагати проведення реституції ЦК наділяє не лише сторону (сторони) правочину, але й інших, третіх осіб, що не є сторонами правочину, визначаючи статус таких осіб як «заінтересовані особи» (статті 215, 216 ЦК) [13].

Контролюючим суб'єктом може бути призначена як юридична, так і фізична особа з повною цивільною дієздатністю. В останньому випадку йдеться про особу, яка досягла повноліття, а також про особу, яка до повноліття набула повну дієздатність, чи якій така дієздатність була надана на підставі ст. 35 ЦК. Вказана стаття містить вичерпний перелік цих підстав – повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і працює за трудовим договором, а також неповнолітній особі, яка записана матір'ю або батьком дитини. Крім цього, повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і яка бажає займатися підприємницькою діяльністю. У цьому випадку фізична особа набуває повної цивільної дієздатності з моменту державної реєстрації її як підприємця. У порядку, встановленому ч. 4 ст. 35 ЦК, повна цивільна дієздатність, надана фізичній особі, поширюється на усі цивільні права та обов'язки.

У разі відсутності вказаної особи, контролювати виконання спадкового договору повинен нотаріус за місцем відкриття спадщини (абз. 2 ч. 3 ст. 1307 ЦК). Водночас жодних застережень стосовно здійснення нотаріусом таких повноважень ЦК, Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, інші нормативні акти не містять. Можна лише припустити, що нотаріус буде витребувати у набувача відповідні документи (довідки, рахунки, квитанції, чеки тощо), що підтверджують виконання розпоряджень відчужувача після його смерті. Водночас досить складно уявити, як, наприклад, нотаріус перевірятиме виконання набувачем обов'язку щодо організації проведення поминок. Повноваження нотаріуса не забезпечені механізмами впливу на набувача, який не виконує належним чином договір у частині виконання своїх обов'язків після смерті відчужувача. Незважаючи на те, що момент виникнення права власності у досліджуваному договорі пов'язаний з фактом смерті відчужувача, нотаріус не повинен автоматично знімати заборону відчуження щодо майна, визначеного у спадковому договорі, на підставі свідоцтва органу цивільного стану про смерть, як це визначено в пп. 8.8 п. 8 гл. 2 розд. II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України. Проте, вчиняючи таку нотаріальну дію, як зняття заборони відчуження, нотаріус має врахувати зміст розпоряджень, покладених на набувача.

Є. О. Рябоконт пропонує робити застереження безпосередньо в тексті спадкового договору про те, що набувач отримує право власності на майно не

тільки після смерті відчужувача, але й після виконання ним усіх розпоряджень відчужувача, що доводиться нотаріусу шляхом подання відповідних документів [14, с. 357]. Схожу точку зору висловлюють С. Я. Фурса та Є. І. Фурса. На їх думку, якщо за спадковим договором набувач зобов'язаний виконати розпорядження відчужувача вже після відкриття спадщини, то й перехід права власності до набувача має відбуватися після виконання останньої умови договору [11, с. 107].

Наведена позиція видається спірною. По-перше, ст. 1302 ЦК закріплює правило щодо переходу права власності в разі смерті відчужувача імперативно, тому видається, що змінити таке положення змістом договору неможливо. По-друге, перенесення моменту виникнення права власності у набувача на невизначений час потягне незавершеність договірної правовідносини та його певну дестабілізацію, буде перешкоджати нормальному обороту прав та речей, адже майно, що виступає предметом спадкового договору, протягом невизначеного часу залишатиметься у «підвішеному» стані без можливості його охорони та управління. Це зумовлено тим, що власника майна вже немає в живих, а у набувача право власності ще не виникло. І якщо у спадкових відносинах збереження спадкового майна забезпечується за допомогою таких інструментів, як договір управління або охорони спадковим майном, то при виконанні спадкового договору є всі підстави припустити загибель, втрату або розкрадання майна, позаяк набувач повинен виконувати розпорядження відчужувача тривалий час після відкриття спадщини.

Висновки. Аналіз положень ст. 1307 ЦК дозволяє стверджувати про обмежену дію забезпечення виконання спадкового договору шляхом призначення спеціальної особи, оскільки вона контролюватиме вчинення набувачем покладених на нього дій тільки після смерті відчужувача. Повноваження контролюючої особи мають визначатися безпосередньо в спадковому договорі. Зокрема, доцільно надати такій особі право на звернення до суду із позовом про розірвання спадкового договору у разі невиконання або неналежного виконання набувачем своїх обов'язків. Наслідком розірвання спадкового договору в такому разі буде припинення права власності на майно, що є предметом спадкового договору, у набувача, та внесення зазначеного майна до складу спадщини, що відкрилася після смерті відчужувача. Отже, неможливе призначення особи, яка буде здійснювати контроль за виконанням спадкового договору, у договорі доручення. У разі призначення виконавця заповіту його повноваженнями охоплюється і контроль за виконанням спадкового договору.

Список літератури:

1. Сучасні тенденції розвитку спадкового права (порівняльно-правове дослідження) : монографія / Ю. О. Заїка, Н. Б. Солтис, В. В. Проценко, Є. О. Рябоконт ; відп. ред. академік НАПрН України В. В. Луць. – Київ : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2015. – 248 с.
2. Васильченко В. В. Юридична сутність інституту спадкового договору та його місце в системі цивільного права / В. В. Васильченко // Право України. – 2003. – № 7. – С. 137–140.

3. Амеліна А. С. Поняття та ознаки спадкового договору / А. С. Амеліна // Право та управління. – 2011. – № 1. – С. 17–23.
4. Шама Н. П. Правова природа спадкового договору / Н. П. Шама // Університетські наукові записки. – 2006. – № 2 (18). – С. 144–148.
5. Чуйкова В. Правова характеристика спадкового договору / В. Чуйкова // Підприємство, господарство і право. – 2005. – № 4. – С. 3–7.
6. Акімова А. О. Порядок розірвання спадкового договору та визнання його недійсним в порядку цивільного судочинства / А. О. Акімова // Цивільне судочинство у світлі судової реформи в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. ім. Ю. С. Червоного (м. Одеса, 18 груд. 2015 р.) / уклад. : І. В. Андронов, М. В. Волкова, Р. Ф. Гонгалю. – Одеса : Фенікс, 2015. – С. 129–132.
7. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: Становлення і розвиток: монографія. 2-е вид. – Київ : КНТ, 2007. – 288 с.
8. Майданик Р. А. Спадковий договір у цивільному праві України / Р. А. Майданик // Університетські наукові записки. – 2007. – № 2 (22). – С. 90–105.
9. Антошкіна В. К. Проблеми правового регулювання спадкового договору в цивільному праві / В. К. Антошкіна // Вісник Донецького національного університету. Сер. В: економіка і право. – 2011. – Вип. 2. – С. 213–216.
10. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник / Є. О. Харитонов, О. В. Старцев; вид. 2, перероб. і доп. – Київ : Істина, 2007. – 816 с.
11. Спадкове право: Нотаріат. Адвокатура. Суд : [наук.-практ. посіб.] / [С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, О. М. Клименко та ін.]; за заг. ред. С. Я. Фурси. – Київ : Видавець Фурса С. Я. : КНТ, 2007. – 1216 с.
12. Васильченко В. В. Коментар та постатейні матеріали до законодавства України про спадкування / В. В. Васильченко. – Харків : Одиссей, 2007. – 480 с.
13. Постанова Верховного Суду України від 25.05.2016 у справі № 6-605цс15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>
14. Рябоконт Е. А. Новейшие тенденции судебной практики по делам о наследственных договорах / Е. А. Рябоконт // Альманах цивилистики: сборник статей. Вип. 4 / под ред. Р. А. Майданика. – Киев : Алерта ; ЦУЛ, 2011. – С. 342–360.

References:

1. Zaika, Ju.O., Soltys, N.B., Procenko, V.V., Rjabokon', Je.O. (2015). Suchasni tendencii' rozvytku spadkovogo prava (porivnjal'no-pravove doslidzhennja). Akademik NAPrN Ukrainy V.V. Luc' (Ed.) Kyi'v : Naukovo-doslidnyj instytut pryvatnogo prava i pidpryjemnyctva imeni akademika F. G. Burchaka NAPrN Ukrainy [in Ukrainian].
2. Vasylychenko, V.V. (2003). Jurydychna sutnist' instytutu spadkovogo dogovoru ta jogo misce v systemi cyvil'nogo prava. Pravo Ukrainy, 7, 137–140 [in Ukrainian].
3. Amelina, A.S. (2011). Ponjattja ta oznaky spadkovogo dogovoru. Pravo ta upravlinnja, 1, 17–23 [in Ukrainian].
4. Shama, N.P. (2006). Pravova pryroda spadkovogo dogovoru Universytets'ki naukovi zapysky, 2 (18), 144–148 [in Ukrainian].
5. Chujkova, V. (2005). Pravova harakterystyka spadkovogo dogovoru. Pidpryjemnyctvo, gospodarstvo i pravo, 4, 3–7 [in Ukrainian].
6. Akimova, A.O. (2015). Porjadok rozirvannja spadkovogo dogovoru ta vyznannja jogo nedijnym v porjadku cyvil'nogo sudochynstva. Cyvil'ne sudochynstvo u svitli sudovoi' reformy v Ukraini : Proceedings International Scientific and Practical Conference im. Ju.S. Chervonogo (m. Odesa, 18 grud. 2015 r.), (pp. 129–132), uklad.: I.V. Andronov, M. V. Volkova, R. F. Gongalo; MON Ukrainy; NU OJuA. Odesa: Feniks [in Ukrainian].
7. Zaika, Ju.O. (2007). Spadkove pravo v Ukraini: Stanovlennja i rozvytok. 2-e vyd. Kyi'v: KNT [in Ukrainian].

8. Majdanyk, R.A. (2007). Spadkovyj dogovor u cyvil'nomu pravi Ukraïny. Universytets'ki naukovi zapysky, 2 (22), 90–105 [in Ukrainian].

9. Antoshkina, V.K. (2011). Problemy pravovogo reguljuvannja spadkovogo dogovoru v cyvil'nomu pravi. Visnyk Donec'kogo nacional'nogo universytetu. Ser. V: ekonomika i pravo. Issue 2, 213–216 [in Ukrainian].

10. Harytonov, Je.O., Starcev, O.V. (2007). Cyvil'ne pravo Ukraïny : Vyd. 2, pererob. i dop. Kyi'v : Istyna [in Ukrainian].

11. Fursa, S.Ja., Fursa, Je.I., Klymenko, O.M. et al. (2007). Spadkove pravo: Notariat. Advokatura. Sud. S.Ja. Fursy(Ed.) Kyi'v : Vydavec' Fursa S.Ja.: KNT [in Ukrainian].

12. Vasylychenko, V.V. (2007). Komentar ta postatejni materialy do zakonodavstva Ukraïny pro spadkuvannja. Kharkiv: Odissey [in Ukrainian].

13. Postanova Verhovnogo Sudu Ukraïny vid 25.05.2016 u spravi № 6-605cs15. Retrieved from <http://www.scourt.gov.ua/> [in Ukrainian].

14. Rjabokon', E.A. (2011). Novejshie tendencii sudebnoj praktiki po delam o nasledstvennyh dogovorah. Al'manah civilistiki: sbornik statej. Issue 4. Kiev: Alerta ; CUL, 342–360 [in Russian].

Kukharev A. E., Candidate of Legal Sciences, Associate Professor of Department of Civil Law and Procedure, Kharkiv National University of Internal Affairs, Ukraine, Kharkiv.
e-mail: kukharyev@gmail.com ; ORCID 0000-0003-2086-9179

To the question of the enforcement of the performance of the hereditary contract after the death of the transferor

The article is devoted to clarifying the specific performance of the hereditary contract after the death of the transferor. Described ways of designation of the person which controls the implementation of the hereditary contract. Criticism expressed over the position voiced in the legal literature about the possibility of such designation by means of the Agency agreement. The work substantiates the conclusion about the extension of the duties of the executor's responsibility for controlling the execution of the hereditary contract. The above-mentioned is determined by the duty of the executor to solicit the debtors of the testator to fulfill their obligations according to the Section 1290 of the Civil Code. Defined the clause of a limited effect of designation of the special person to control over execution of the duties of the purchaser after the death of the transferor as a method of enforcement of the performance of the hereditary contract. Proposed to define the powers of the controlling person directly in the hereditary contract, separately providing the right to demand the termination of hereditary contract in case of non-execution or improper fulfilment of their duties by the purchaser. The work denies the possibility of setting the condition of hereditary contract, that the purchaser receives ownership of the property not only after the death of the transferor, but also after execution of all the instructions of the transferor, that discloses to the notary by submitting the relevant documents. Execution by purchaser of his duties after the death of the transferor is characterized by specific peculiarities. Thus the General rule concerning personal acceptance by the creditor of the debtor's performance of his duties (Paragraph 1 of the Section 527 of the Civil Code) could not be applied to the above-mentioned legal relationships. In addition, the execution of certain instructions of the transferor after his death makes it impossible for early execution of the purchaser's obligations (Section 531 of the Civil Code), in particular, before the transferor's death. Also the rule of the Section 545 of the Civil Code couldn't be applied, whereby when accepting the obligation, the creditor should, upon the request of the debtor, issue him the receipt for the execution in part or in full. The transferor is deprived of the opportunity to issue a receipt because of their death, and the person who controls the execution of the hereditary contract, is not a party to the contract, which similarly makes him disable to issue the receipt.

Keywords: hereditary contract; the purchaser; the transferor; the execution of the hereditary contract; termination of hereditary contract.

Надійшла до редколегії 04.07.2016 р.